

Dwory polskie w Wielkim Księstwie Poznańskim II

Wycieczka autokarowa 18 marca 2007

Kolejną wycieczkę szlakiem siedzib ziemiańskich w Wielkim Księstwie Poznańskim zaproponował Ryszard Miśkiewicz. Temat spotkał się z zainteresowaniem 38 osób. Kierownictwo organizacyjne objął Marek Chlebicki. Materiały informacyjne przygotowała Wanda Gruszczyńska. W słotną niedzielę 18 marca ruszyliśmy autokarem o g. 8:03 sprzed PTTK w Koninie i po 130 minutach byliśmy w **Racocie**. Pałac Jabłonowskich, a później rodu Orańskich, od 1921 roku pełnił funkcję reprezentacyjnej siedziby rządowej. Zabudowa folwarczna w Racocie pochodzi z końca XIX w. Udało się nam zajrzeć do stajni. Obejrzelśmy kolekcję powozów oraz kościół z drewnianą dzwonnica wyjątkowej urody. W **Gryżynie** w 1793 roku zbudowano dwór murowany dla Wiktora Wierusz-Kowalskiego. W latach 1835-1939 znajdował się w rękach rodziny Lossowów, teraz mieszczą się w nim mieszkania. O dwór Taczanowskich w **Choryni** dba firma DANKO. Na oficynie, gdzie mieszkał w 1831 roku Adam Mickiewicz, przeczytaliśmy tablicę pamiątkową. Ksiądz Jan Woźny od 1983 zawiaduje parafią Św. Katarzyny Sieneńskiej w Choryni i pielęgnuje pamięć o Taczanowskich i Mickiewiczu.

Aleją platanów przyjechała do **Kopaszewa** Helena Modrzejewska, która w 1868 roku poślubiła Karola Chłapowskiego. W siedzibie Chłapowskich w Kopaszewie firma DANKO opiekuje się izbą pamięci poświęconą tej wielkiej aktorce, Chłapowskim i Mickiewiczowi. Przy kaplicy obok pałacu rozpoczyna się Kopaszewska Droga Krzyżowa do oddalonego o 16 km Rąbina. W **Rogazowie** obejrzelśmy Wystawę Przyrodniczą Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk. Ekspozycja wprowadziła nas w zagadnienia Parku Krajobrazowego im. Dezyderego Chłapowskiego, a uwagę przykuła kolekcja owadów.

Obecnie w pałacu w **Turwi** - w dawnej siedzibie rodu Chłapowskich - mieści się Stacja Badawcza Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN. Kontynuuje ona dokonania gen. Dezyderego Chłapowskiego, które dziś określa się mianem inżynierii krajobrazowej. Majątek w Turwi pozostawał w rękach Chłapowskich do 1939 r. Pałac początkowo późnobarokowy, obecnie o charakterze budowli wielofazowej, zaczęto wznosić w latach 40. XVIII w. dla Ludwika Chłapowskiego, a budowę kontynuował jego syn Stanisław. Po zespoleniu pałacowo - parkowym w Turwi oprowadził nas dr Zdzisław Bernacki. Droga krzyżowa wiodąca przez pola, łąki i lasy z Kopaszewa do Rąbina ma swą smutną historię. Ufundował ją Jan Koźmian po tragicznej śmierci swojej żony Zofii z Chłapowskich zm. 1853. Niektórzy nazywają ją DROGĄ MIŁOŚCI. Płaskorzeźby z żeliwa sprowadził z Francji. W nekropolii Chłapowskich obok kościoła w **Rąbinie** pochowano Joannę z Grudzińskich, księżnę łowicką (1791-1831), żonę Wielkiego Księcia Konstantego. Historyk Jerzy Łojko uzupełnił treści krajoznawcze o związki mijanych miejscowości z ziemią konińską. Zaprosił do MBP przy ulicy Dworcowej w Koninie na piątek g. 16³⁰. W **Jerce** dzierżawił domenę państwową Witold Wańkowicz. Przyjeżdżał do niego brat Melchior Wańkowicz (tablica na d. dworku). Odetchnęliśmy przy kawie w **Bukaciku** w **Lęknie**. W parku naprzeciw lokalu wznosiła się siedziba jednego z członków HAKATY. W **Polwicy** jaśniał fasadą wśród zapadającego zmierzchu dwór zbudowany na miejscu dworku, w którym urodził się w 1819 Ryszard Berwiński, poeta, etnograf, publicysta i działacz polityczny Wygodnym autokarem dojechalśmy do Konina o 19⁴⁰. Ryszard Miśkiewicz podziękował uczestnikom i panu kierownikowi Janowi Puchalskiemu z firmy EUROBUS.

Fotorelacja <http://konin.pttk.pl/zdjecia/070318> . Tekst i zdjęcia: Wanda Gruszczyńska

Wśród śnieżyc wiosennych przed siedzibą Chłapowskich w Turwi

Wielkopolską gospodarność nadal widać w Racocie

Murowany dwór w Gryżynie zbudowano w 1793 dla Wiktora Wierusz-Kowalskiego

Wieś Choryń upamiętniła się w poezji Adama Mickiewicza

Kopaszewo. Dyrektor Tadeusz Spurtacz przyjął nas osobiście na tle portretu A. Szolkwskiego, prezesa DANKO Hodowla Roślin 1993 - 2001

Rąbińska nekropolia kryje prochy Chłapowskich, Grudzińskich i Zofii Koźmianowej. Dla uczczenia jej pamięci mąż Jan Koźmian ufundował w 1855 drogę krzyżową Kopaszewo - Rąbiń